## 42. ՄԱԴԱՐ ՏԸՂԵՆ ԲԱԽՏԸ

Ինիս ա, չինիս մին մարթ, մին կնեգյ։ Ըտրանց խոխերքյը ամման պրիլավ մըռնես ըն իլա՛լ, վըեննը չըն իլա՛լ կընաս։

Մին օր ըտրա մարթը եր ա կընաս, թա. — Քյննական ըմ մին գյիդողու կոխկ, տըեսնամ ախրը պենը հի՞նչումն ա, վեր պիրած խոխերքյս վըեննը չըն կընաս։

Էտ գյիդող մարթը լոխ տրան դուզ-դուզ պտմես ա, վեր քանեննն ա պերալ, քանեննն ա թաղալ։ Ըսես ա. — Վեր մհենգյ եվ մինը պըրլական ա, էվ տրանա կըման ծըեզ խոխա չի իննական։ Ըտ էվ կյուլու փայ ա տըռնըլական։

Էտ մարթը ետ ա տըռնաս ըսես.— Ցըես էվ միշտ տանն ըմ պըհըլական։

Էտ գյիդող մարթն ըսես ա. — Մին ա ըշտեղ պահիս, պահիս վուչ, տանատ տուս ա կյլական, քյինի։

Էտ վեր իտի յա ըսես, քուռուփեշման ետ ա տռնաս, կյաս տոն։ Կնեգյը խոխան պիրիս ա։ Տրանք էտ խոխեն լա՛վ ըն պըհես, վեչ մին տեղ տուս չըն օնես, սաղ օրը տանը մաչին։ Էտ խոխատ կյաս ա տըռնաս տասնչորս տրեկան խոխա տանան տո՛ռնը չըն տուս ունես։

Մին օր էտ խոխան հորն անա թաքուն տուս ա կյաս շենը, մարթկանց մաչը։ Մարթիքյ վեր տըսնաս ըն, մնաս ըն մաթ մնացած, ըսկսես ըն ըստղան, ընգղան խոսելը, վեր էտ էն մարթին տղան ա, վեր քյեցալ ա եշիլ տվալ, ասալ ըն կյուլի փայ ա տռնլական։

Էտ խոխան կյաս ա տոն, սկսես ա հորը նաղլ անիլը. — Ախեր ըսօր տուս ըմ եկալ շենը, մին պեն ըմ ըսկացալ։

Հաՙրն ասըմ ա. — Ասե տրեսնամ։

Տղան ասըմ ա.— Տուս եկե շենին մաչը, մարթիքյ մաթ-մաթ ինձ եշեցեն, ըստղան, ընդղան ուրուր նհետ խուսեցին, թա էս էն տղան ա, վեր հորն ասալ ըն կյուլու փայ ա տրոնլական։

Հաՙրը միչև էտ կյեղած ա պահալ, տղեն ասալ չի, թա հի՞նչու հետե յա տանը ալրհես, թուղես չի, թա տուս կյա, մհենգյ էլ կյեղելը կարում չի։

Հաՙրն ասըմ ա. — Հի՞նչ կյեղի՞մ, դուզ ա, իտի յա իլաՙլ։

Տղան ասըմ ա. — Դե վեր իտի յա, էս դոնըմ կլոխ ըմ յոր ունես քյնիմ, տեսնամ վերչըս ախրը ըշտե՞ղ ա տրոնաս, հինչա՞վ ա վերչընաս։ Հաՙրը թուղես չի, շատ ա խնթրես, ըղաչանք պղատանք ընես, վեր քյնի վեչ։

Տղան ըսես ա. — Օղում ա հինչ էլ տեռնա, յըես բիդի քյինիմ։

Հաՙրը տսնաս ա, վեր ճար չիկա, տղան քյնաՙկան ա, խնթրես ա, թա. — Դե վեր իտի յա, եք քյըեզ փսակիմ, ետնան քյնի։ Լհաՙ վեր տանը, տռանն ինիս վեչ, տանը հարթնենը յիշիլաՙվ սրերտրս կպենվա։

Էտ վեր հաՙրը իտի յա ըսես, տղան հոժար ա կընաս։ Էտ մարթը տրղեն փրսրկես ա, հարթնը պիրիս տոն։ Էտ տղան մին քանի օր կընաս ա, ետնան մին թվանգյ նան մին տենակ տինիս շուբումը, տուս կյաս։ Հաՙրը լաց ա ինիս, վեր քյինի վուչ։ Ըսես ա. — Բա մունք հո՞ւնց կանինքյ, ըշտե՞ղ ըս քյիս, հի՞նչ գյիդանք, թա տու սաղ ըս, թա չէ։

Տղան ըսես ա. — Ա՛ հաՙր, դե վեր իտի յա, տուս եք տոռնը, յըես քյըեզ մին պեն ասիմ։

Հաՙրը տուս ա կյաս տոռնը։ Տղան ծեռքեն մուտանան տուս ա ունես, հորը տաս, ըսես. — Ա՛ հաՙր, տրսնաս ը՞ս էս մուտանան, վեր գյիդաՙքյ, թա սաղ ըմ, էս տնում ըմ, հասե, էս պրտրրհանեն մաչին, ծեռքյ չի տաք հա՞, մինաՙկ ամեն քշերավ ուռութանա եր կրկենաք պրտրրհանան եշիքյ, թա մուտանան հունց ա տրրաՙծ։ Թա վեր էն ինի ինդի տիրաՙծ, հունցու յըես ըմ տիրա՞ լ, գյիդաՙցեքյ վեր սաղ ըմ, թա եր կացեքյ, տրեսեքյ էն ա պրտրրհանան վեր ընգած, գիդաՙցեքյ վեր յըես մաղրուն ըմ։ Ամմա մին էլ ըմ ասըմ, վեր նի չի կյաք, հունց վեր տինըմ ըմ, թողիքյ ինդի կենա։

Հաՙրըն ասըմ ա. — Լաՙվ։

Տղան մուտանան տինիս ա պրտրրհանումը, հորը նհետ պռոշտի ընես, իտի կլոխ եր կաՙլած քյիս։

Քյիս ա, քյիս, շատ ա քյիս, խրեգյ ա քյիս, շատը նան խրեգյը ինքյը կգյիղա, քյիս ա մին տեղ տուս կյաս, առաշկը մին մեծ շըհար, վեր էլ տեղ չկա քյինալի։

Էտ տղան ինքյն-ինքյը ըսես ա. — Դե էլ հինչ կինի՛, կինի՛. քյինիմ էտ շհարը։ Էտ տղան քյիս ա, քյիս, տսնաս ա մին պառավ կնեգյ նստած, մին քանե դեվու ճոտեր կսխկեն։

Պառավը վեր տրան եշիս ա, ըսես ա. — Բալա, տու հո՞ւնց ըս ընգալ ըստեղ, տուս եք, քյինի՛, մեծ դեվը ըստեղ չի, էս ա վեր կյա, քյըեզ կոլ ա տըլական։

Տղան ըսես ա. — Հունց անիմ, էլ հինչու կինի՛, կինի՛, էտ էլ իմ բախտըս։

Պառավը մին էլ ա հըրցնես, թա. — Ախրը հի՞նչու վը՞ս եկալ, շտե՞ղ ըս քյի՞ս։

Էտ տղան լոխ պըտմես ա, վեր. — Իմ մոր խոխեքյ ըն իլալ, վըեննը չըն կացալ, լոխ մըեռալ ըն, յըես էլ վեր իլալ ըմ, ասալ ըն, թա տա էլ կյուլու փայ ա տըռնլական, ըտրան դարդան կլոխ ըմ եր կալալ, քյիս ըմ տեսնամ ախրը իմ վերչըս հի՞նչավ ա պըրծնես։

Էտ տղան վեր իտի յա ըսես, պառավըն ըսես ա. — Դե վեր իտի յա, եք քյըեզ կյողը կըցընիմ վեր դովը կյա՞, թըրթամնած յրա չի պրծնե, քյըեզ կոլ տա։

Էտ պառավը տղեն կյողլ ա կըցնես։ Մին խրեգյ անց ա կնաս, դովը կյաս ա, թա չէ, պըռավին ըսես ա. — Էս հի՞նչ ինսանավրետ ա կյաս։

Պառավըն ըսես ա. — Ըստեղ ինսան չիկա։

Դովըն ըսես ա. — Չէ, ինսանավրետ ա կյաս, ասի տեսնամ, հո՞ւ կա ըստեղ։

Պառավըն ըսես ա. — Մարթ չիկա։

Էտ վեր ըսես ա մարթ չիկա, էտ դովը եր ա կնաս, թա շոռ կյա։ Պառավը տրեղան պիցրինաս ա, թա.—Դե ըսպասե,—ըսկսես ա նաղլ անիլը, թա. «Իստի մին տղա կա, տուս կպիրիմ, մինակ նի չի կյաս»։

Էտ դովը ըսես ա. — Լավ։

Պառավը տղեն տուս ա պիրիս, տա մին էլ տղեն անա յա հըրցնես, թա — Տու խե՞ յըս եկալ, տուս եկալ ըստեղ։

Տղան հինչու պառավեն ա պատմալ, էտ լոխ էլ դովին ա պըտմես։ Վեր պըտմես ա, պրծնես, ըտեղ պիրիս ըն հաց, ճուր տաս, հըղրցեն հետի ճուր հաց տինիս, ճընապարհ քցիս, նհետըն էլ էրկու իմաստուն շոն տաս, ըսես. «Էս շները եր կալ, ըտրանք ըշտեղ քյինին, տու վէլ նհետնեն կքյինիս։ Օրիշ տեղավ յան չի տա՞ս։ Էտ շները վրեննները

ըշտեղ տնին, տու վէլ ընդեղ կտինիս, օրիշ տեղ չի տինիս, վեր ճուր նի մննիս, ըշտեղավ քյնին, տու վէլ հետներան կքյինիս։ Մին էլ շատ փիս տեղեր ըս ընգնըլական, հանց ըրա, խաչվիս վեչ, հա՞, շները հետատ միշտ կտանիս։ Վեր ասին կաց, կաց, կենաս վեչ։

Տղան ասըմ ա. — Լավ։

Տղեն ծնողնեն ամեն ուռութանա եր ըն կընաս պըտըրհանեն յիշիս, տըսնաս էն ա մուտանան հալա տրած տեղը։ Արխային ըն ինիս, վեր ուրանց տղան հալա հեն ա սաղ։

Տղան էտ շները յոր ա ունես, քյիս։ Քյիս ա, քյիս, շատ ա քյիս, խրեգյ ա քյիս, շոնը ըռաշկեն, ինքը շանը հետան, թուլան էլ քըմակեն։ Կյաս ըն տուս կյաս մին վարար կյետե յրա։ Տղան ըստեղ շըղվիս ա, վեննը ուղիս ա, թա տինի ճըրին մաչին, շոնը փեշկան ծիքյ ա տաս, տրան ըղրդես։ Շոնը քյիս ա, քյիս մին պերակ տեղ ճըրիս, վեր անց կենան։ Շոնը լոք ա տաս, ետավ տղան, ետավ կուճի թուլան։ Ըտրանք ըտըղավ ընցնես ըն։

Քյիս ըն, քյիս, շատ ըն քյիս, խրեգյ ըն քյիս, քյիս ըն տուս կյաս մին օրիշ շըհար։ Էտ տղան տըսնաս ա, վեր էտ շհարըմը մին մարթ էլ ա կա վեչ։ Լավ տներ, լավ շըհար, տները էրկու ըտրժանե։ Էտ շըհարը շատ ըն ման կյաս, խրեգյ ըն ման կյաս, մարթ չըն պըտրհես։ Շոնը քյիս ա ըռաշկեն, տղան հետան, թուլան էլ տղեն հետան։

Էտ շոնը շատ ա շոռ կյաս, խրեգյ ա շոռ կյաս, կյաս ա, տուս կյաս մին էրկուինչի ըտաժանե տան առաշկ։ Տըսնաս ա էն ա տանը բըլկոնըմը մին լավ կյեղեցիգյ հարթնը։ Էտ հարթնը վեր տղեն տըսնաս ա, հըրցնես ա, — Հո՞ւր ըք ուղիս։

Տղան ըսես ա, վեր եկալ ըմ իմ ծանոթես տոնը։

Էտ հարթնը ըսես ա. — Դե լավ ըք ըրա՞լ, վեր եկալ ը՞ք, դե եք, տրեսնամ ծանոթըտ հո՞ւ վա։

Տղան պիցրընաս ա, շոն նան թուլան հետան։

Էտ հարթնը ըսես ա. — Տա հի՞նչ ա, տրանք հո՞ր ըն կյաս։

Տղան ըսես ա. — Վեչինչ, տրանք թամուզ, թաքյուղ ըն, վեչ մին պեն չըն ընանական, թող կյան։

Հարթնը ըսես ա։ — Դե լավ։

Էտ տղան քյիս ա, տոն նի մնեես։ Շոնը մղակըմը նստես ա։ Էտ հարթնը տղեն անա հրցնես ա, թա.— Պա պարիկամտ հո՞ւ վա։

Էտ տղան հի՞նչ ասի, ըսես ա.— Ախպերս, պարիկամս շոնն ա, եկալ ըմ վրերսի։

Էտ հարթնը ըսես ա.— Լավ ըս ըրալ։

Էտ հարթնը հունց ա ընես, տղեն խելքա տնես ա։

Մին օր տրան ըսես ա, թա.— Եք լհա̈ յըես քոմը, տու իմս ինինք։ Տղան ըսես ա.— Հի՞նչ ա ըննա̈կան։— Ըտրանք իտի էլ ընես ըն։

Շատ ա անց կնաս, խրեգյ ա անց կնաս, էտ հարթնը ուղիս ա էտ տղեն ըսպանե։

Էտ հարթնը կյուլ տառած ախճիգյ ա ինիս, ըտրան հնգերը մին կյուլ ա ինիս, տըռանը թոռնեն մաշին կյեղած ա ինիս։ Էտ շըհա̈րըտ, էտ էրկու հոքյին մինա̈կ ուրա̈նք ըն ինիս կերած։ Մհենգյ էլ ուզես ըն, վեր էտ տղեն էլ օտին։

Էտ շները տրան թուղես չըն, միշտ կլխի յըն ընգնես, խընգ-րես, շոնը տղեն կոխկան հըռընաս չի, տղան ըշտեղ նստես ա, շոնը կոխկեն, քոն ա ինիս, քյիս ա տըղեն կոխկեն նստիս։

Էտ հարթնը վեր քըշերը տղան քոն իլա̈ծ ա ինիս, եր ա կընաս, թա քյինի կյուլին ասի, վեր կյուլը կյա օտե։

Շոնը կլխի յա ընգնես, էտ հարթնենը, կյաս ա, փռնես։

Վերշը էտ շոնը ըշլաման չի տաս էտ հարթնենը։

Էտ հարթնը կըգնըվես ա տղեն յրան.— Էս հի՞նչ ա, ըստեղ հի՞նչ ըք անում, շները հեն ըն քշտեստ։

Տղան ըսես ա.— Վեչինչ, թա̈մուզ ըն։

Վերշը էտ հարթնը տրան հո՞ւմց ա խըելքա տընես, վեր էտ տղան մին օր եր ա կընաս, թա քյիս ըմ վըերսի։

Հարթնն ըսես ա.— Լա̈վ կինի, մինա̈կ մեծ շոնը կապե, կու-ճինը քյըեղ նհետ եր կալ։

Տղան ըսես ա.—Չէ՛։

Էտ հարթնը հո՞ւմց ա ընես, հո՞ւնց ա խըելքա տընես, վեր տղան հոժար ա կընաս։

Մեծ շոնը պիրիս ա ժինջիլավ ծառան կըպես, կուճինը յոր օնես, քյիս վըերս։ Էտ տղան լհա̈ անց ա կընաս պատեն քամակը թա չէ, էտ հարթնը կյաս ա, թորենը պընա̈ս կյուլին մորթին շոռ օնես, կյու-լին էլ ըսես.— Տուս եք։

Տրանք տուս ըն կյաս, քյիս։ Քյիս ըն տղեն հղցումը ըսպսես։ Տղան կյաս ա։ Հարթնը տղեն վըզան ա փռնես, կյուլը վըններան պիցիրցընես ըն, թա̈ տանին, ծմակըմը օտին։

Էտ վախտը մուտանան պտըհանան եր ա ընգնես։ Մարը, հա̈րը եր ըն կընաս, տըսնաս, մուտանան վեր ընգած։ Ըստրանք ըսկսես ըն լա̈ց ինիլը, վեր ուրա̈նց տղան կա վեչ, մարթըկնեգյ շատ ըն լա̈ց ինիս։ Հարթնն էլ ա լա̈ց ինիս։

Մին քանի օր անց ա կընաս, Հարթնը ըսես ա. — Դե վեր ծըեր տղան էլ կա վեչ, յըես կընաս ըմ հի՞նչ անիմ։

Տո̇ւս ա կյաս, քյիս հա̈րա̈նց տոնը։

Էն վախտը վեր տըրանք էտ կյո̇ւլը նան Հարթնը, էրկուսավ սո̇ւհ-բաթ ըն ընես, թա էտ տղեն ըսպանին, ետնան օտին, կուճի թուլան, խա̈բա̈րը պըըես ա հըսցնես մեծ շանը։ Շոնը հո՞ւնց ա ընես, հունց չի ընես, վեր ժինջիլին նհետ սուլթո̇ւնան պուք ա կյաս, ղնգղնգցընե-լավ քյինիս, հըսնես էտ տըղեն։ Շոնը կյո̇ւլին հունց յոր ա ունես, վեր կյո̇ւլը բուշունաս ա։ Կյո̇ւլին ըսպընես ըն։ Էտ դա̈րըմը տղան ո̇ւրա̈ն ջուրան տենակը տո̇ւս ա ունես էտ Հարթնենը բուդերը ճըղես։

Հարթնը կյո̇ւլին մորթեն կյեցը փխչիս ա, կյաս մորթեն կյղես, ինքյն էլ նի մննես տեղը։

Տղան կյա̈ս ա, նի մննես տոնը, տըսնաս ա Հարթնը տեղեն մա-չին, չիգյիդա̈լը տրա̈ծ հըրցնես ա.— Պա խե՞ յըս նի մտալ տեղըտ։

Հարթնը ըսես ա. — Հիվանդ ըմ, մըրսալ ըմ։

Տղան հաց ա շինիս ըսես. — Կեր։

Հարթնը ուտես չի, ըսես ա. — Կարըմ չըմ օտիմ։

Տղան ըսես ա. — Վեչինչ, պատառ կեր։

Հարթնը ըսես ա. — Կարըմ չըմ, օտում չըմ։

Տղան ըսես ա.— Դե լա̈վ հենա քըրթընքալ ըս, եր կաց դո̈շա̈կըտ փոխիմ։

Հարթնը ըսես ա. — Յըես քըրթընքած չը՞մ։

Տղան տըսնաս ա, վեր տա եր չի կընաս, ինքյը տեղը շինիս ա, զոռավ ըտրան յուրղանան պիցիրցընես, տսնաս ա տեղը ա̈րնոտ։

Տղան հըրցընես ա, թա.— Պա էս խե՞ յա ըստի։

Հարթն ըսես ա.— Վեչինչ, բըլկոնան վեր ըմ ընդալ, փոշը վըեննիս ա իլա̈լ։

Էտ վեր իտիյա ըսես, տղան էն հա̈մա̈ն տենակը տո̇ւս ա ունես շուքան, ըսես. — Տու՛ ինձ քյա̈լա̈գյ կյա՞ս, դե քյնա̈։— Տենակը ըտրա ընգուջտակեն ա տաս, ըտրան էլ ըստեղ ըսպնես։

Էտ տղան շներեն նհետ ընգնես ա էտ շըհա̈րը, ըսկսես ման կյալը, տըսնաս խե շատ լա̈վ-լա̈վ տներ, լոխ լիգյը շուռաբա շուռա պենե-րավ՝ թա վսկեղան, թա շո̈րեղան, մինա̈կ մին մարթ չիկա, քաղաքը տեռտակ, սա̈ս սեմո̇ւր չիկա։ Էտ Հարթնենը տոնն էլ լհա̈ վըեսկավ լիգյն ա։ Էտ տղան էտ շներեն նհետ քյիս ա, տո̇ւս կյաս մին տան յրա։ Տո̈ռնը պնա̈ս ա, նի մննես, տըսնաս տանը էրկու ծի, հանց ըն լհա̈ յըղըթաթախ ինին։ Ախուռը լա̈վ շինած, խոտը, ճո̇ւըը ընդեղ, ամեն հինչ հըզըրած, տրա̈ծ ըռշկներեն։ Տրանք վեր նի յըն մննես,

էտ ծիանքը ըսկսես ըն խըրխընշալը։ Էտ տղան ծիյին մինը եր ա ինիս, տո̈ւս կյաս, մինը թուղես ըտեղ։

Էտ տղան ծին պիրիս ա քըղաքեն վըեսկտոն, գյքենտոն, կըր-պետնան պիռնիս, ետնանըս ո̈ւրա̈ն պարիպասավը, էտ շներեն նհետ էլհա ընգնես հըղեն։

Կյաս ըն, կյաս, հըսնես մեծ շանը պո̈ւնը, էն պըռավեն նան դո̈վեն կոշտը։ Էտ տղատ վխելան նհետ կոչ ա կյաս։ Շոնը վեր նի յա մննես տոնը, գո̈վը տըսնաս ա շանը վեզը յարա։

Դո̈վը ըսես ա.— Պա քյըեզ հի՞նչ ըսեցե, ըսեցե վո՞ւչ, թա շոնը կապիս վե՞չ։

Տղան ըսես ա. — Դե էլ հինչու իլա̈լ ա̈, իլա̈լ ա̈, չիլ ըմ ընգալ։

Դո̈վն ըսես ա.— Լհա̈ մեր թուլան մինչի ըստեղ պերալ ըս, էտ էլ ա քոլ, ա̈հետ տու քու տեսըտ-տենըտ եր կալ հղե յիլ։

Էտ տղան մեծ շանը նհետ կուճի թուլան էլ ա տաս ընդանց, ինքյը ո̈ւրա̈ն ծին եր ինիս, կյաս։ Կյաս հըսնես ո̈ւրա̈նց շենը։ Էտ տղան վեր կյաս ա, հսնես ո̈ւրա̈նց տոնը, հղցումը տըսնաս ա մին հարթնը էնա քյիս ճո̈ւրը, էտ լհա̈ ո̈ւրա̈ն կնեգյն ա ինիս, վեր քյե-ցալ ար ճո̈ւրը։

Ըստրանա ետը ո̈ւրա̈ն էտ հարթնեն ետա տաս հըղըցան, ըսես.
— Ա՛ հարթնը, ինձ տար, փլան տոնը նշանց տու։

Էտ հարթնը տըսնաս ա, վեր ո̈ւրա̈ն պըտրուձանց տոնն ա քյիս, տրան հետան քյիս ա։

Էտ տղան էտ հարթնանը ըսես ա. — Պա տու ինձ ճընընչես չը՞ս...

Հարթնն ըսես ա. — Չէ՛։

Էտ տղան ըսես ա.— Ցըես քյըեզ ճընընչես ըմ։

Հարթնը մնաս ա մաթ մնացած, թա տա հո՞ւ վա, վեր ո̈ւրա̈ն ճընընչես ա։ Տա մնաս ա նիգյա̈րա̈ն։ Էտ տղեն նհետ թո̈ւշ կյա̈ս ա, կյա̈ս, հըսնես ո̈ւրա̈ն պըտրուձանց տոն։ Տղան վեր կյաս ա, ճընըն-չես ա հորը, մորը։ Ամմա մարը, հա̈րը ո̈ւրա̈նց տղեն ճընընչիս չըն։ Տղան մտծես ա, ըտրանց հո՞ւմց հըսկըցնել տա, վեր տրանք վախին վեչ։

Հորըն անա հըրցնես ա, թա.— Քյըեզ տղա յա իլա̈լ, հո՞ր ա՞։

Հա̈րը ըսես ա, — Հա՛, քյեցալ ա, կորա՛լ։

Մարը ըստեղ կույնը փուխես ա։ Հա̈րն էլ ա կույնը փուխես, ռանգյ-ռանգյ ինիս։

Տղան ըսես ա. — Մին պեն ասիմ, մինա̈կ վախիքյ վեչ, սըրտը-նետ պենդ պըհեցեքյ, մին էլ ըմ ասըմ, վախիքյ վեչ։

Հարն ըսես ա.— Լավ, ասի։

Տղան հորն ըսես ա մուտանան հշտե՞ղ ա, վեր հեն ա իլալ պը-տըրհանումը։ Հարը նան մարը հուշուրներան քյինիս ըն։

Տղան ըտրանց ետ ա պիրիս, ըսես.— Պա ըսեցե վու՞չ, թա վա-խիքյ վեչ։ Դե յըես ծեր տղան ը՞մ։

Ըսկսես ա կլոխը եկածը լոխ նաղլ անիլը։

Կնեգյը քար ա կտրես, մընաս տրեղը վրեննը կացած, ըսես ա. — Պա հո՞ւնց ա իլալ, վեր տու սաղ, սըլըմաթ եկալ ըս։

Տղան ըստեղ մորը, հորը, ետավ կնգանը, կոլավն ա ընգնես, պչպչորես։ Խարարը հըսնես ա շենը։ Լոխ կյաս ըն ըշկըլուսանք։ Ըստրանա ետը հարը, մարը, տղան, հարթնը ըսկսես ըն լավ ապրիլը, խուխատար, թոռնատար տեռնալը։ Ըստուծանա իրեք խընձոր ա վեր ընգնես. մինը՝ ըսողեն, մինը՝ լըսողեն, մինն էլ՝ մեր հրեռ հնգերեն։